

EXPO 2017
• Future Energy •
Astana Kazakhstan

ISSN 1563-0218 • Индекс 75866; 25866

KazNU Science • ҚазУУ Ғылымы • Наука КазНУ

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЪ-ФАРАБИ

AL-FARABI KAZAKH
NATIONAL UNIVERSITY

ХАБАРШЫ

БИОЛОГИЯ СЕРИЯСЫ

ВЕСТНИК

СЕРИЯ БИОЛОГИЧЕСКАЯ

BULLETIN

BIOLOGY SERIES

1(70) 2017

МАЗМҰНЫ – СОДЕРЖАНИЕ

1-бөлім Зоология	Раздел 1 Зоология
Болекбаева Л.Т. Когерпіндерді паразитоздарға инновациялық әдіспен зерттеу	
Тарасовская Н.Е. Межвидовые взаимодействия нематод <i>Rhabdias bufonis</i> и <i>Oswaldocruzia filiformis</i> у остромордой лягушки в припойменных биотопах реки Иртыш	
Тарасовская Н.Е. Влияние межвидовых отношений на численность гельминтов остромордой лягушки	
2- бөлім Әсімдіктер физиологиясы және биохимиясы	Раздел 2 Физиология и биохимия растений
Колумбаева С.Ж., Кайрат Б.К., Оразова С.Б., Ловинская А.В., Шалахметова Т.М., Бияшева З.М. Влияние биологически активных веществ из растений <i>Limonium gmelinii</i> (сем. Plumbaginaceae) и <i>Inula britannica</i> L. (сем. Compositae) на антиокислительный статус проростков ячменя, подвергнутых действию несимметричного диметилгидразина	
3-бөлім Молекулалық биология және генетика	Раздел 3 Молекулярная биология и генетика
Байқошкарлова С.Б., Сабырбек Ж.Б., Садыбекова Л.С., Махамбетова А.М., Уморбекова Г.А., Курманалиев С.К. Морфологические характеристики раннего эмбриогенеза триплоидных эмбрионов человека	
Байқошкарлова С.Б., Сабырбек Ж.Б., Садыбекова Л.С., Махамбетова А.М., Уморбекова Г.А., Курманалиев Н.Г. Предимплантационная генетическая диагностика триплоидных эмбрионов человека в программах вспомогательных репродуктивных технологий	
Калимагамбетов А.М., Исабек А.У., Ракишева З.Б., Бейсембаева Ш.А., Садуаева К.А., Валяева М.И., Даулетбаева С.Б. Полиморфизм генов тромбофилии системы свертывания крови у женщин с осложнениями беременности казахской этнической группы	
Калимагамбетов А.М., Валяева М.И., Исабек А.У., Ракишева З.Б., Бейсембаева Ш.А., Садуаева К.А., Даулетбаева С.Б. Полиморфизм генов фоллатного цикла при осложнениях беременности у женщин казахской этнической группы	
Колумбаева С.Ж., Ловинская А.В., Ахтаева Н.З., Литвиненко Ю.А., Воронова Н., Илиясова А.И., Аликул А. Токсическая и мутагенная активность биологически активных веществ из растений <i>Inula britannica</i> L. семейства Compositae	
4-ші бөлім Микробиология	Раздел 4 Микробиология
Акылбаева К.К., Шыныбекова Г.О., Тленчиева Т.М., Садикалиева С.О., Султанкулова К.Т. Лабораторная диагностика гриппа типов А и В методом ПЦР	
Болатхан К., Копески Ж., Жамбакин К.Ж., Лось Д.А., Синетова М.А., Акмуханова Н.Р., Садвакасова А.К., Заядан Б.К. Шар нуур көлінен токсин түзуші цианобактериялардың жаңа дақылдарын бөліп алу және идентификациялау	
Шемиура О.Н., Сейтбатталова А.И., Бекмаханова Н.Е., Исмаилова Э.Т., Каптагай Р.Ж. Компоненты флавоноидной природы растений семейства Lamiaceae Lindl., обладающие фунгицидной активностью в отношении фитопатогенов томатов и сои	

ШАР НУУР КӨЛІНЕН ТОКСИН ТҮЗУШІ ЦИАНОБАКТЕРИЯ- ЛАРДЫҢ ЖАҢА ДАҚЫЛДАРЫН БӨЛІП АЛУ ЖӘНЕ ИДЕНТИ- ФИКАЦИЯЛАУ

Кіріспе

Замануи ғылым мәліметтері бойынша микроорганизмдердің маңызды топтардың қатарына цианобактериялар жатады. Цианобактериялар табиғи биологиялық белсенді өнімдердің бір қатарының тиімді көзі болып табылады. Олардың биотехнологиялық маңызды өнімдерді синтездейтін қасиеті таңқалдырады. Цианобактериялардың биологиялық белсенді метаболиттеріне каротиноидтар, пигменттер, аминқышқылдары, фитогормондар, полисахаридтер, май қышқылдары, витаминдер, стеролдар, аллелохимиялық қосылыстар және т.б. жатады. Сонымен қоса, олар энергетикалық қатынаста тиімді, себебі, энергия көзі ретінде күн сәулесін қолданады [1].

Цианобактерияларды биотехнологияда, оның ішінде медицинада және ауыл шаруашылығында пайдалану үшін өнімді штамдардың сұрыптау қажет және биомассаның жоғары өнімділігін алу үшін оларды массалық дақылдау технологиясын өңдеу керек. Осындай жұмыстар өткен ғасырдың 80-ші жылдарынан бастап белсенді түрде жүргізіле бастады. Цианобактерияларды массалық дақылдайтын оңтайлы өндірістік орындар және өңдеуден бөлек, олардың жоғары өнімді түрлері мен штамдарын осы мақсатта пайдалану өте маңызды болып келеді. Цианобактериялардың жоғары белсенді формаларын селекциялық әдістермен табиғаттан бөліп алу жұмыстары үлкен маңызға ие [2].

Цианобактериялар токсиндердің кең спектрін синтездейді, олардың белсенділігінің скринингін есепке ала отырып екі топқа бөлуге болады: биотоксиндер және цитотоксиндер. Биотоксиндерді тестілеу кезінде әдетте су омыртқасыздарын немесе кішкентай омыртқалыларды, мысалы, тышқандар сияқты жануарларды қолданады. Химиялық құрылымы мен әсерінің бағыттына қарай биотоксиндер екі топқа бөлінеді – гепатотоксиндік циклдiк пептидтер және нейротоксиндік алкалоидтар. Олардың біріншісін «тез өлім факторлары» деп те атайды, олар лабораториялық жануарлардың (тышқандардың) өлімін 1-4 сағ. ішінде шақырады; екіншілері – «өте тез өлім факторлары» (2-30 мин. ішінде өледі) [3, 4].